Polskie symbole

POKOLORUJ historię!

kolorowanka dla dzieci

Kolorowanka przygotowana przez
Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej
Instytutu Pamięci Narodowej – Komisję Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach

Rysowała Agnieszka Nowak

Katowice 2025

Drodzy Opiekunowie

Kolorowanka „Pokoloruj historię! Polskie symbole” została wydana z myślą o najmłodszych miłośnikach przeszłości – starszych grupach przedszkolnych i klasach nauczania początkowego, w których edukacja patriotyczna wiąże się z poznawaniem oraz budowaniem szacunku do barw narodowych, godła i hymnu państwowego. Składa się z czternastu rysunków do kolorowania, układających się w atrakcyjną i zabawną opowieść o historii Polski z uwzględnieniem naszej śląskiej przeszłości regionalnej. Okazją do realizacji pomysłu stworzenia takiej książeczki jest obchodzona w 2025 r. tysięczna rocznica koronacji Bolesława Chrobrego i związany z tym jubileusz powstania królestwa polskiego, które silnie wiążą się (bez wnikania w zawiłości naukowych dyskusji) z początkami polskiej symboliki państwowej. Staraliśmy się, za sprawą atrakcyjnych rysunków wykonanych przez Agnieszkę Nowak oraz prostych w przekazie podpisów, przedstawić najważniejsze momenty w historii Polski i Śląska od średniowiecza poprzez wieki potęgi Rzeczypospolitej Obojga Narodów, lata walki o niepodległość po czasy najnowsze. Symbole narodowe towarzyszą naszym najmłodszym podopiecznym na co dzień – czy to w szkolnej klasie, w trakcie uroczystości i świąt narodowych, a nawet przy okazji uczestnictwa w imprezach sportowych i wywołują w nich ciekawość i emocje. Dlatego przy pomocy herbów dynastycznych oraz regionalnych, flag, oznaczeń wojskowych i godła narodowego staramy się, aby historia naszego kraju i regionu była dla nich zrozumiała i bliska.

Instytut Pamięci Narodowej jest instytucją publiczną, która od 25 lat prowadzi różnorodne działania edukacyjne. Wiele z nich adresowanych jest również do najmłodszych. Dlatego zapraszamy Państwa, jako Opiekunów, do odwiedzenia siedziby IPN, gdzie nasi edukatorzy prowadzą zajęcia dostosowane do odpowiedniej grupy wiekowej. Zachęcamy do zapoznania się z ofertą edukacyjną Oddziałowych Biur Edukacji Narodowej IPN w całej Polsce i korzystania z niej.

Ryszard Mozgol

Naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej
Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach

Wizerunek orła jako polski symbol narodowy po raz pierwszy pojawił się już u zarania monarchii Piastów, na denarze Bolesława Chrobrego z początku XI w.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
Oddział w Katowicach

Symbolem Piastów śląskich w średniowieczu był czarny orzeł na złotym tle z białą przepaską na piersiach, którego sylwetka znalazła się na pieczęci Henryka Pobożnego z 1224 r. Dziś orzeł w takiej formie używany jest jako herb województwa dolnośląskiego.

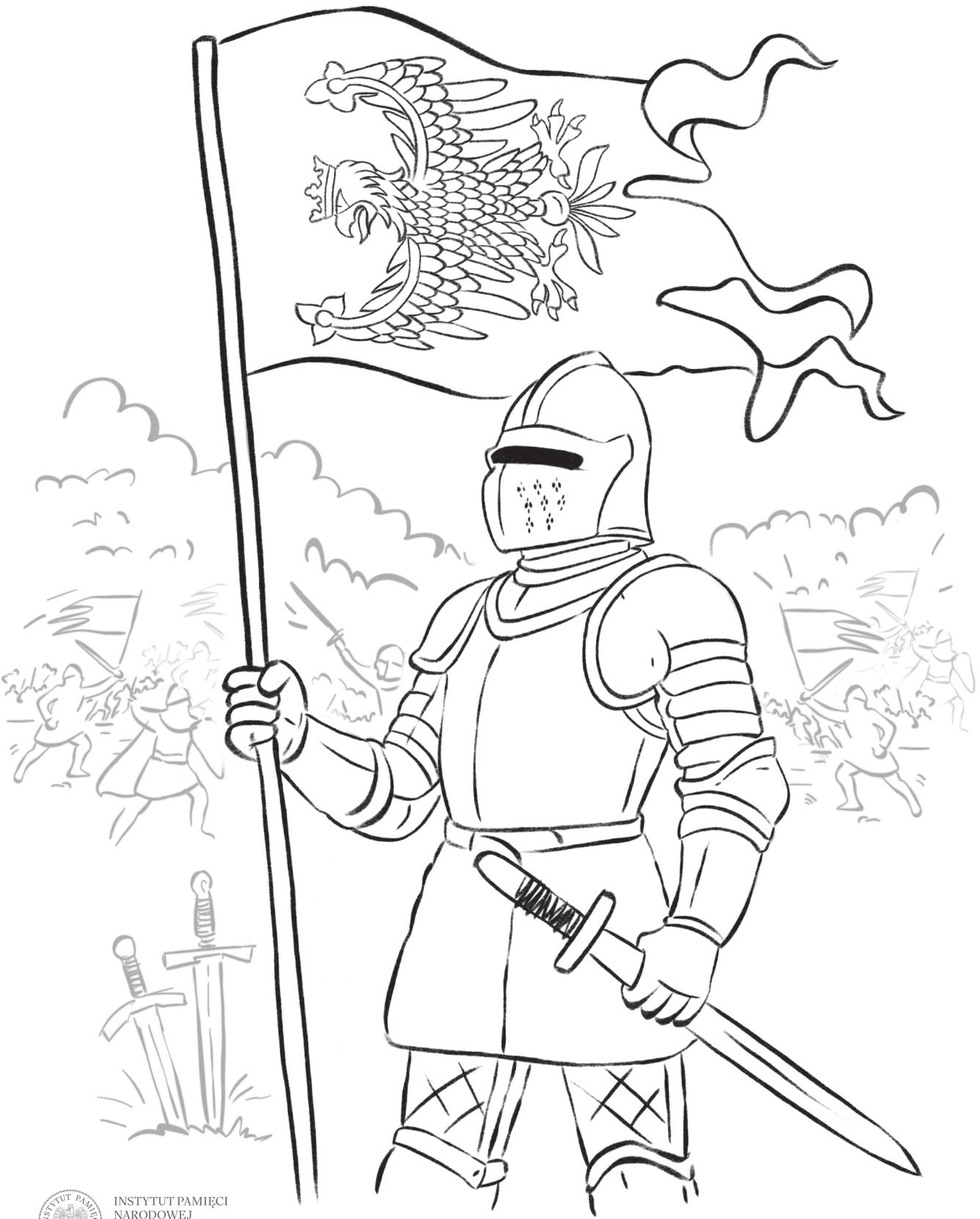

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
Oddział w Katowicach

Podczas bitwy pod Grunwaldem 15 lipca 1410 r. rycerstwo polskie pod wodzą króla Władysława Jagiełły walczyło z rycerzami Zakonu Krzyżackiego pod Wielką Chorągwią Królestwa Polskiego, którą zdobił pięknie wyszyty na czerwonym tle biały orzeł w złotej koronie.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
Oddział w Katowicach

Proporce husarzy były nie tylko znakiem rozpoznawczym oddziału lecz także pełniły funkcję bojową – dźwięk wydawany przez skrzydła i łopoczącą tkaninę chorągwi płoszył konie przeciwnika. Kolory proporców często nawiązywały do biało-czerwonych barw narodowych.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
Oddział w Katowicach

W herbie Rzeczypospolitej Obojga Narodów, przez cały okres jej istnienia, znajdowały się polski Orzeł Biały jako symbol Korony Królestwa Polskiego oraz Pogoń – herb Wielkiego Księstwa Litewskiego.

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział w Katowicach

Biały orzeł symbolizował ciągłość państwa polskiego także podczas zaborów. Na herbie powstania styczniowego (1863–1864) umieszczono obok niego Pogoń oraz wizerunek św. Michała Archanioła, co miało symbolizować jedność Polski, Litwy i Rusi walczących z Moskalami.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
Oddział w Katowicach

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości Orzeł Biały ponownie stał się oficjalnym godłem Rzeczypospolitej Polskiej. Swym kształtem nawiązywał do orła z okresu panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego. Jednak jego korona nie symbolizowała już monarchii, lecz niepodległość narodu.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
Oddział w Katowicach

Odznaka Orła Górnośląskiego była jednym z piękniejszych odznaczeń nadawanych za zasługi podczas III powstania śląskiego w 1921 r. i dla przyłączenia Górnego Śląska do Polski. Przedstawiała białego orła ze złotą koroną i przepaską na piersiach oraz napisem O ŚLĄSK.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
Oddział w Katowicach

W herbie województwa śląskiego z okresu II Rzeczypospolitej Polskiej używano złotego orła z białą przepaską na piersiach. Kolorystyka nawiązywała do symboliki Piastów górnośląskich z czasów średniowiecza. Dziś w herbie województwa śląskiego znajduje się złoty orzeł bez przepaski.

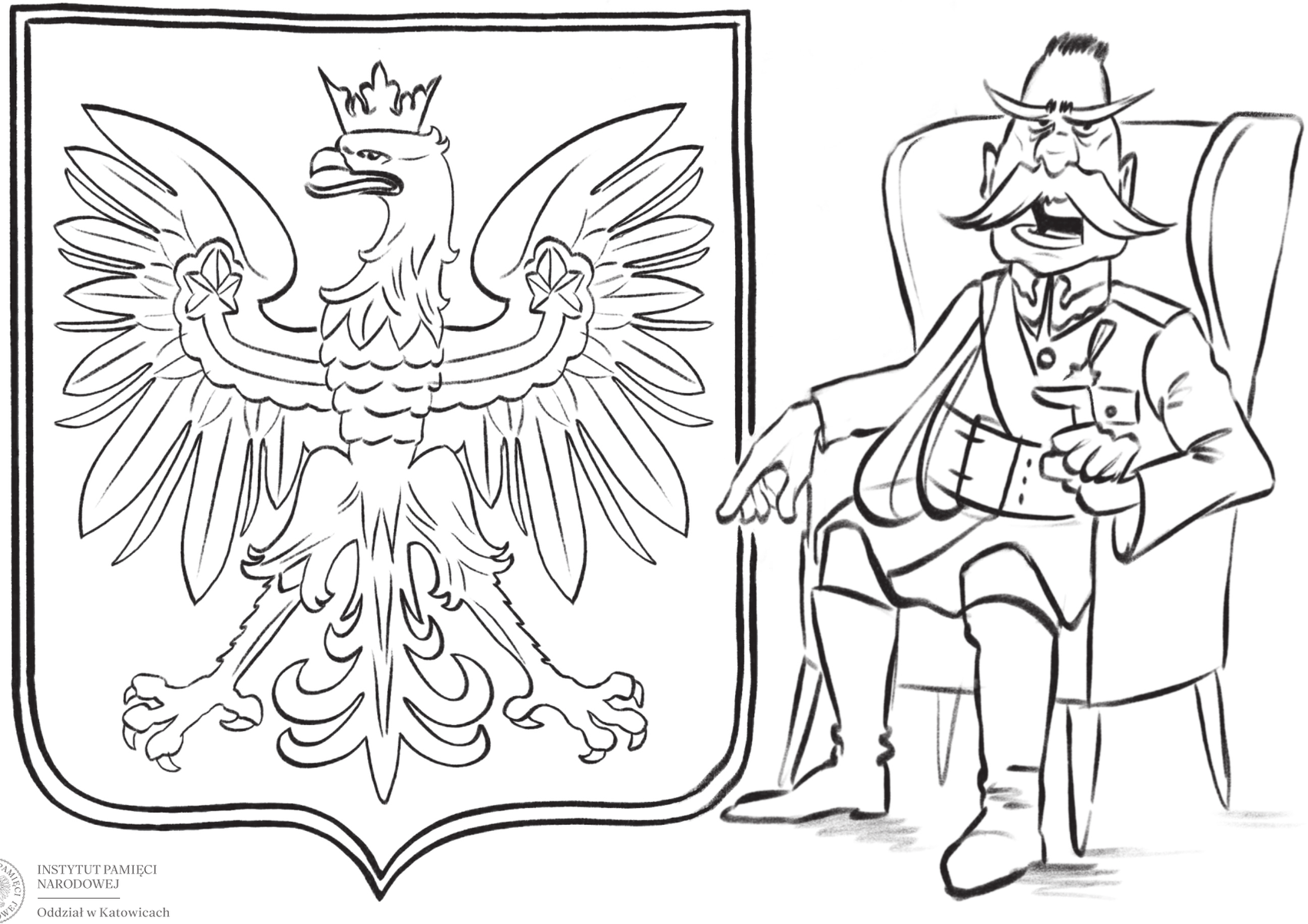

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
Oddział w Katowicach

W 1927 r. wprowadzono nowy wzór orła w herbie państwowym, który uzyskał akceptację Marszałka Józefa Piłsudskiego. Jego rysunek wzorowany jest na orle z czasów króla Stefana Batorego z XVI w. i stanowi podstawę dla dzisiejszego wizerunku Orła Białego.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
Oddział w Katowicach

Symbolem polskiego lotnictwa jest szachownica lotnicza o biało-czerwonych polach, malowana na samolotach od 1918 r. Wiele ważnych symboli związanych jest również z czynem zbrojnym Polaków podczas II wojny światowej. Jednym z nich jest oznaka POLAND, będąca znakiem przynależności państwowej żołnierzy.

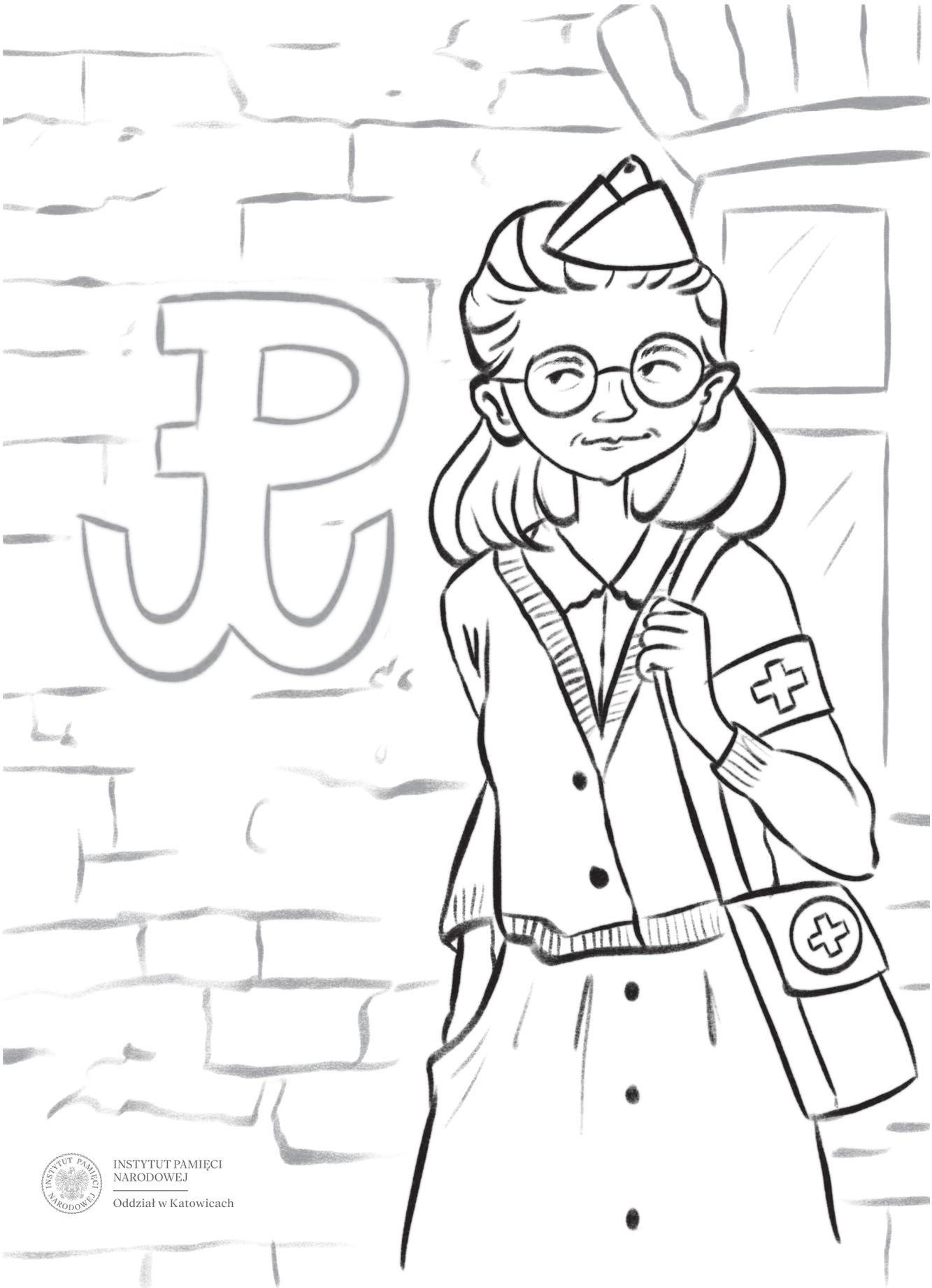

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ

Oddział w Katowicach

Polska Walcząca – symbol w kształcie kotwicy z literą P – była powszechnie stosowana w czasie II wojny światowej. Malowana na murach czy chodnikach miała podtrzymywać wiarę w zwycięstwo w polskim społeczeństwie żyjącym pod okupacją.

Najbardziej znanym symbolem antykomunistycznych strajków z lat osiemdziesiątych XX w. jest logo NSZZ „Solidarność”, które przypomina maszerujących wspólnie wspierających się ludzi. W trakcie stanu wojennego obok niego pojawiał się znak „Solidarności Walczącej” – litery S i W ułożone w symbol kotwicy.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
Oddział w Katowicach

Polskie symbole narodowe – biało-czerwone barwy, godło i hymn – objęte są szczególną ochroną prawną, a każdy obywatel powinien je otaczać czcią i szacunkiem.